

TRGOVSKI LJUBLJANA

Časopis za trgovino, industrijo in o

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 45 D, mesečno 15 D; za inozemst

ol leta 90 D, za četrt leta
Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon šte. 552

LJUBLJANA, dne 16. oktobra 1923.

Telefo.

52

ŠTEV. 122.

Za gospodarski institut na ljubljanski univerzi.

S ponosom prištevamo razmah slovenskega gospodarskega življenja med najbolj pozitivne pridobitve državnega ujedinjenja. Saj smo pred vojno bili le skupina malenkostnih kramarjev z malo razvito domačo obrtjo. Življenje v lasni državi je te razmere popolnoma izpremenilo. Danes govorimo s ponosom o ljubljanski in mariborski veletrgovini, o slovenskem bankarstvu, o industrijski politiki. Preko naših krajev teko milijardni blagovni in denarni obrači. Naša industrija in trgovina, z eno besedo naše gospodarstvo se je v Sloveniji definitivno instaliralo v najmočnejših obsegih. Iz neznanega usvariteljnega dela prehajamo že v zavestne kalkulacije, v konkurenčne proračune, v statistične pregledne. Govorimo in zahtevamo že lasno in specifično gospodarsko politiko.

Danes se torej že nahajamo v določnem drugem stadiju svojega gospodarskega razmaha. Doba nezavestnega in zgolj kupčijskega poslovanja je minula. Zveza z zagrebškim in beogradskim gospodarskim področjem postaja čedalje tesnejša. Kupčijske razmere se diferencirajo. Zlasti pa prihaja za naše celokupno gospodarstvo nov činitelj v poštev: centralna gospodarska in finančna zakonodaja, ki naše domače gospodarske razmere, zlasti pa zaščito domačih gospodarskih interesov še bolj specializira. Od vsakega davčnega zakona zavise dalekosežne izpremembe, naše bankarstvo in preko njega naša industrija sta na vsaki potezi centralne finančne politike življensko zainteresirani. Ta zveznost in ta odvisnost že ni več zadeva lagodnega pregleda, marveč predmet najresnejšega in najobsežnejšega študija. Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani bi znala o tej stari povedati marsikaj trpko besedo. Obrana naših gospodarskih interesov napram tujini in skladnost z zagrebškimi in beogradskimi ter s splošnimi centralnimi smernicami posameznih ministrov je že stvar znanstvene temeljitosti in priprave. Izjave naših gospodarskih korporacij izgledajo kot znanstvene študije, kot naučni elaborati.

Računati moramo s tem, da se bodo vse te stvari v bodočih letih in desetletjih še poglobile in da gre razvoj cele države pretežno v gospodarsko smer in da bodo tvorili gospodarski problemi najpomembnejši študij naših univerz in našega dijaštva. Razen tega velja pribiti gospodarsko dejstvo, da bodo v bodočih desetletjih posamezni deli naše države iskali koncentracijske točke in ravnovesja in da bo pri ti igri interesov in političnih stremljenj šlo za to, ali ohrani Slovenija svojo sedanjo gospodarsko pozicijo in ali bo v stanu si jo še poglobiti.

S to eventualnostjo bo treba vsekakor najresnejše računati in naši gospodarski krogi store prav, ako bi se je zavedli, zlasti še radi tega, ker je sedanje strankarsko in parlamentarno udejstvovanje naše pokrajine popolnoma pasivno in brez vsakega gospodarskega uspeha. O kakih zavestni politični sili in podpori, vsaj za naše gospodarske razmere, ne more biti govora. In ker je treba torej hladno računati samo s samo-

Sloveniji, je treba, da se isti zavedajo tesne zveze med znanstveno raziskavo in utemeljitvijo našega gospodarskega položaja in zaščito naših interesov pred konkurenco tujine, nesorazumi in napakami centralne zakonodaje ter tendencami ostalih gospodarskih področij Jugoslavije.

Radi tega mislimo, da je čas, da se na ljubljanski univerzi ustanovi znanstveni zavod za gospodarska vprašanja. Naša pokrajina potrebuje tak znanstven zavod kar najhitreje. V življenju, zlasti pa v gospodarstvu zmaguje tisti, ki razpolaga z ostrejšim očesom, s točnejšim pregledom, s silnejšim razumom. To vse pa je v zvezi z znanstveno erudicijo in vzgojo. Kakšne

pomočjo gospodarskih činiteljev v razvoje smo v zadnjih petih letih preživeli! Glejmo samo na kurzna utripanja našega denarja, na našo industrijsko produkcijo, na investicije kapitalov, zlasti na zaokroženo sliko našega gospodarskega življenja, ki jo je že trikrat razgrnil ljubljanski velesojem. Ali imamo o vsem tem eno resnejšo študijo, en temeljitejši vpogled in opis? Brez take znanstvene priprave pa je nemogoče vsako predvidevanje gospodarskih dogodkov, je nemogoča smotrna gospodarska politika, do katere pa mora prej ali slej iz nujnih življenskih razlogov priti.

Zato zahtevamo ustanovitev gospodarskega instituta na ljubljanski univerzi!
Djb.

Razdružba cukrovega kartela na Češkem.

Družba sladkornih rafinerij je s 30. septembrom razpustila svoj kartel in se je začela s 1. oktobrom prosta sladkorna trgovina. O vzrokih se je poročalo sledeče:

V začetku lanske kampanje je bila cena surovega sladkorja okoli 170 kron, letos je 300 kron. Pod to ceno se efektivnega blaga sploh ne dobi, ker tovarne surovega sladkorja to ceno lahko dosežejo tudi v eksportu. Povprečna nakupna cena doslej od rafinerij nabavljenega sladkorja znaša 280 kron. Vlada vztraja na stališču, da se mora prodajati sladkor — kljub za več kot 100 kron višjim cenam surovega sladkorja — v velikih konsumnih središčih, kakor so Praga, Brno, Olomuc itd. po 43 kron. Zato so rafinerije sklenile, da 1. oktobra ne obnovijo eno leto obstoječega kartela in prepustijo sladkor prosti trgovini. Prednost kartela je bila ta, da je bila cena v vsej republiki enotna. Vidi se, da se hočejo pri izvršitvi prehoda držati rafinerije dosedanje cene 430 kron, čeprav je po njih zatrjevanju minimalna nabavna cena 510—515 kron.

Sladkorni kartel so napravili šele lani ob začetku nove kampanje. Vprašali so ministra Rašina za njegovo mnenje. Rekel je, da vlada ne bo delala ovir, če bodo cene doma take, kakršne bi se lahko dosegle v eksportu. Na tej podlagi so ustanovili 1. oktobra 1922 kartel in določili ceno na 400 K. Od teh 400 kron so pa dobile rafinerije 294 kron, 106 jih je odpadlo na razne pristojbine, davke itd. Samo konsumni davek jih je vzel 54. Znesek 294 odnosno 400 K so preračunali na podlagi tedanje cene za surovi sladkor v višini 170 K. Ko so pa začele cene na svetovnem trgu rasti in z njim tudi cene surovega sladkorja doma, so zvišale rafinerije z letošnjim 1. januarjem cene na 430 kron. Pozneje je šel surovi sladkor na 300 kron in še više; zato so šle rafinerije na 495 kron. Vlada jih je pa prisilila, da so se morali držati 430 kron. Z ozirom na visoke davščine pa pravijo, da odgovarja ta cena 430 kron približno polovični ceni, ki jo lahko dosežejo v eksportu. Zato se je kartel razdružil.

Društvo narodov.

Mnogo se čita o delovanju Društva narodov. Posebno pozornost je v zadnjem času zbudil konflikt Društva narodov z Mussolinijem radi italijanske okupacije otoka Krfa, ker je italijanski diktator izjavil, da ne priznava njegove kompetence za presojanje tega incidenta. Organi Društva narodov, ki šteje 54 članov, so predvsem »Zbor delegatov«, v katerem imajo včlanjene države svoje zastopnike, in pa »Svet«, ki sestoji iz štirih stalnih članov kot odposlancev vsake štirih velesil in iz 6 menjajočih se članov, ki jih perijodično voli »Zbor«. Nadaljnji organi Društva narodov so Generalni sekretariat, Stalni mednarodni sodni dvor in Mednarodni delavski urad. Poleg teh obstoje še tehnične organizacije za promet, za gospodarska in finančna vprašanja ter za higijeno. Poslujejo pa še stalne posvetovalne komisije za mandate, za razorožitev, za trgovino z opijem, za zatiranje trgovine z ženami in otroci ter začasne posvetovalne komisije za razorožitev, za izpremembe na paktu Dr. n., za intelektualno sodelovanje, za zaščito žena in otrok v Orijentu, dalje višji komisariat za begunce. Saarska komisija, višji komisariat za mesto Gdansk in Generalni komisariat na

Dunaju delujejo pod kontrolo »Društva narodov«.

Delovanje društva narodov se torej nanaša, kakor kažejo gori našti njegovi organi, na socialne, gospodarske in politične zadeve. Dočim ima društvo narodov na nepolitičnem polju važen, skoroda odločilen vpliv, so njegovo kompetenco v političnih vprašanjih velesile zelo omejile, ali jo pa celo popolnoma in neopravičeno izločile. To nam kažejo primeri kakor Vilna, Porurje in v zadnjem času ravno krfska afera. V tem pogledu male države od Društva narodov za enkrat ne morejo pričakovati avtoritativne in uspešne zaščite in so izročene volji velesil na milost in nemilost. Pravice »Društva narodov« so tam, kjer gre za politične pravice malih držav, ki so na poti velesilam, le na papirju. S tega vidika bi morali presojati tudi mi uspešnost morebitne intervencije Društva narodov, ako bi šlo za uveljavljanje po mednarodnih pogodbah nam garantiranih političnih pravic, ki jih na tako eklatanten način tepta v reškem sporu Italija. Tudi v bodoče bo veljala v teh vprašanjih le taka pravica, katero opremo lahko na svojo lasno moč.

Nekaj pozabljenih stvari iz poglavja o trgovinskem kupu.

PRODAJA V SILI.

Prodaji iz samopomoči na videz slična, toda različna od nje po bistvu in pomenu, je takozvana prodaja v sili.

Pravico do take prodaje ima ne prodajalec, temveč kupec in sicer v primeru, da na naročbo doposlano mu blago ne ustreza po svoji kakovosti, bodi, da ne ustreza posebej v pogodbi določeni kakovosti, bodi, da takega posebnega dogovora ni, a kakovost blaga ni takšna, kakršno za te primere določa trgovinski zakon in pa da je to pomanjkljivo kakovost blaga tudi grajal.

Kljub kakovostnim nedostatom blaga in graji je kupcu namreč dolžnost, da blago začasno hrani. Ako pa je blago podložno pokvari in je tudi nevarnost v odlogu, ima kupec pravico, da blago proda. Samo podložnost pokvari in nevarnost v odlogu, in sicer oboje združeno, sta uslov za prodajo v sili, ne pa morda preveliki stroški ali nadležnost hrambe. Tudi ni dopustno, da bi kupec opravil tako prodajo, da bi tako prišel do svoje kupnine, katero je bil morda že v naprej plačal, ali da bi si po tem potu pomagal do stroškov, katere je dotlej imel s hrambo, kar bi mogel pač doseči na temelju kake pridrževalne pravice, ne pa z vidika prodaje v sili. Sodstvo je sicer odobrilo prodajo tudi v primerih, ko gornja uslova nista bila podana, ko pa je bila prodaja v interesu prodajalca potrebna ali očitno koristna, ko je n. pr. za dogledno dobo bilo izključeno, da bi se od prodajalca mogla dobiti navodila in bi se v tem nabrali čezmerni stroški, ali se je ponudila posebno ugodna prilika za prodajo, ki bi se več ne vrnila. Toda sodstvo je v teh primerih izjemoma opravičilo prodajo iz naslova vodstva tujih poslov. Vsekakor pa je treba tehtnih in nujnih razlogov, ki morejo opravičiti, da kupec odstopi od zakonitih predpisov glede prodaje v sili, ali pa, ki kažejo prodajo v prav posebno korist prodajalca; sicer je prodaja neopravičena. Posledica neopravičene prodaje v sili pa seveda ni ta, da bi kupec izgubil pravice, ki mu gre do radi nedostatne in grajane kakovosti blaga; toda odgovoren je prodajalcu za vso škodo, ki bi mu nastala iz neopravičene prodaje.

Na zunaj, glede oblike veljajo isti predpisi, kakor za prodajo iz samopomoči. Samo predhodno zapretilo pri tej prodaji ni potrebno, kakor ni potrebno pri prodaji iz samopomoči, kadar so podani zanj isti predpogoji, kateri edini dajejo kupcu pravico do prodaje v sili, namreč podložnost blaga pokvari in nevarnost v odlogu. Ostale oblike pa veljajo tudi za prodajo v sili; njih neupoštevanje bi ji odvzelo zakonični značaj, po okolnosti pa tudi povzročilo, da bi bil kupec prodajalcu obvezan za odškodnino. Pod roko bi se torej prodaja za silo mogla opraviti le, ako bi temu prodajalec pritrdil, katero potrdilo bi se moglo ob upoštevanju vseh okolnosti vzreti tudi v njegovem molku na naznanilo kupca, da bode pod roko prodal.

Opustili pa je prodajo v sili vsekakor, ako bi ji prodajalec ugovarjal; prodaja v sili ima biti njemu v korist, to presojati pa je v prvi vrsti

poklican on sam in z njegovim ugovorom bi bilo dokončno ustanovljeno, da prodaja ni v njegovem interesu.

Tudi v tem je prodaja v sili slična prodaji iz samopomoči, da si sme kupec, ako je trgovec, zaračunati provizijo, ker je v smislu člena 290. frg. zak. opravil posle za drugega.

Mogoča je prodaja v sili le pri distančnih poslih, torej pri kupčijah, kjer se blago od drugod, iz drugega kraja dopošlje. Dovoljena tudi ni, ako gre za blago, ki ni bilo naročeno. Tako nenaročeno blago sme naslovljenec odkloniti ter ni treba, da ga sprejme. Z zavrnitvijo blaga je oproščen vsakega jamstva; ako je blago prejel, pa ga noče obdržati, mora ga poslati nazaj in ni ni obvezan, da bi začasno skrbel za njegovo hrambo. Izjemoma pa je vendarle dolžan hraniti blago, ako je namreč trgovec in v kupčijskih zvezah z odpošiljateljem, ali je bilo nenaročeno blago doposlano hkratu z naročenim ali pa opazi, da dopošiljatelj pomotoma misli, da je blago naročeno. Pač pa tudi v teh izjemnih primerih ni dolžan, da založi predjemoma hranilne stroške iz svojega, pa tudi nima pravice, do zasilne prodaje.

(Dalje sledi.)

O obsegu in uspehu reklame.

Moderna reklama je jako mnogovrstna. Prazne zidove pokrije z napisi, miče nas v izložbah, vabi nas z naslovnih desk trgovin in vozov cesne železnice, z nočne svetiljke in razsvetljene ure, pri kino predstavah, varijetajih — vsega se poslužuje reklama. Vsak se tako tako majhen predmet: pušica za vžigalice, pepelnik, grenični lonček, vsak nosi ime tvorničarja. Neštetokrat pa najdemo kar po več naslovov na enem in istem predmetu, kakor pri zajedavcih. Vzemimo v roko prvo knjigo: naravno, da so označeni pisatelj, založnik in tiskarna. Ako si dovoli knjigovez z malim lističem opozoriti nase, mu tudi ne štejemo v zlo. Pa to ni vse! Zdaj je navedel založnik še celo vrsto drugih izdanih del in če smo si knjigo izposodili pri kakšni knjižnici, dobimo poleg še kar cel zvezek raznih inseratov in naznanil.

Tiskana reklama je postala danes tako mogočen činiatelj, da razume mo danes pod reklamo v prvi vrsti časopisno reklamo, ako je prav za prav ta le reklama posebne vrste. Potom časopisja postane reklama neodvisna od časa in kraja, ker časopisje nadomesti celotni aparat razdelitve po posameznih raznašalcih, dostavljalcih, potnikih, pošiljalcih s pošto itd.

S plačilom pristojbine pripade inserentu pravico, da stopi v inseratnem delu v dotiko z bralci časopisa. So pa slučajji, ko inserentu ne zadošča ta način reklame in se poslužiti tudi posredovanja uredništva. Na ta način nastane takozvana uredniška notica. Ta način reklame se ne more tolmačiti kot posebno odlično. Za obe strani velja tu pač znani izrek rimskega cesarja, ki je vpejal davek na kloake in nabrani denar pospravil s smehljajočo kretnjo: »Vsaj njma duha!« —

Reklama pa ni vedno in v vsakem slučaju uspešna. Nešteti novci se lečno spremene v tiskovno barvilo samo zato, da občinstvo tok inseratne poplave vsmeri v papirno košaro. Reklama ne drži torej vedno in pridemo do spoznanja, da ima tudi reklamna igra svoje nevarnosti. Le oni inserent ima od nje dobiček, ki postopa sistematično po gotovem načrtu, sicer pride kmalu do spoznanja, da se je opeharil in bil le on sam bralec lastnih inseratov.

Izbirati je torej previdno list, kjer se inserira, dasiravno ni v prvi vrsti merodajno, v kolikih izvodih izhaja časopis. Posebne previdnosti je potrebno pri novo ustanovljenih listih. Splošno pa moramo vedno premisliti, koliko časa dotični časopis že obstoji, kolikšna je dnevna izdaja, kam in v katere dežele se razpošilja, koliko znaša njegova

naročnina, kakšno smer zastopa list in kolike vrednosti je vsebina, v katerih krogih se posebno bere in ako so že druge slovite tvrdke v njem inserirale, dalje koliko časa in ako so se njegovi oglasi v dotičnem listu povečali ali zmanjšali.

Potem, ko si je inserent po treznem prevdaru gornjih vprašanj zadobil prepričanje, da bode list služil namenu ter je zahtevana pristojbina primerna, naj šele inserira.

Pri dnevnikih je važno vedeti, ako je dotični list razširjen posebno po javnih lokalih, hotelih, penzionatih, klubih, kavarnah, gostilnah itd. Pri vsakem takem listu lahko z mirno vestjo dvajsetkratno natisnjen inserat časniki z 10.000 takih bralnih krogov za cenitev učinka. Učinek časniškega oglasa se da približno proračunati po naslednjih podatkih. Vzemimo, da prinese spretno sestavljen in ugodno natisnjen inserat, časniki z 10.000 dnevne naklade. Inserat pride v dveh dneh vsaj 20.000 bralcem pred oči. Ako dotični inserat pustimo natisniti n. pr. pelim enako močnim listom, tedaj bere naš oglas 100.000 ljudi. Ako se od tega števila bralcev samo 1 tisočinka inseratu odzove, nam prinese oglas 100 kupcev in to je že število, ki nas more zadovoljiti.

Pripomniti se pač mora, da pride tudi pri reklamni trenotek, ko je interesu bralcev zadoščeno in javnost na dotično ponovno reklamo nič več ne reagira. To mora uvidetni trgovec preprečiti s tem, da v danem trenutku reklamo prekine in ne ubija interes publike z nadaljevanjem reklame do prenasičenja. Kedaj pa mu je potreba početi z umestno reklamo, bode pa najlažje določil sam po svojih razmerah, kajti kadar trgovina počiva, mora delati reklama.

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V domači industriji se v Pilici v račanskem okraju izdelujejo skledice, solnice, krožniki in čutare; merinike za žito izdelujejo v Rudji Bukvi v kosiojevaški občini v račanskem okraju; mišnice izdeluje v Krvavcih samo en obrtnik, ki pa je v stanu pokriti celo potrebo užičkih železninarjev. Izdelujejo se tudi košare iz leskovih vej v Talincu in Goshonici v užičkem okraju. V Krvavcih se bavi z njihovo izdelavo deset hiš in sicer izdelujejo košare za perilo in cekarje iz luščenega protja. Košare za perilo se dobivajo v Beogradu po 2.40 in po 4 dinarje za komad. V Drežniku izdeluje eden ustnike, gusle, tambure in žlice z lepim duborezom, žlice izdelujejo tudi v Rožanstvu, Čajetini in Nikolajevičih. V Gostilju izdelujejo tudi stole in sicer prodajajo male po 30 para komad, velike pa po pol dinarja. Poleg tega izdeluje eden tudi mestne stole.

Prvo, kar bi bilo treba napraviti za domačo sodarsko industrijo, je, da se dovoli sekanje v državnih gozdovih proti določeni pristojbini in da se izdela vozna cesta od državnih gozdov do vasi Rožanstvo in Nikolajeviči. Tako bi ljudje prišli po ceni k lesu, ki bi ga po ceni lahko ob vsakem času prevažali. Ta domača industrija izdela iz enega kvadratnega metra lesa, ki se v Murtenici prodaja po tri dinarje, za 48 dinarjev lesnih izdelkov, medtem ko se za grede, ki se izdelajo iz tega lesa, dobi samo 24 do 30 dinarjev. Od tega pa pripade več za prevoz lesa, torej za odškodnino za uporabljeno živino, kakor pa za delo samo.

Čim so ljudje v stanju, da iz kake surovine izdelujejo predmete v večji vrednosti, kakor pa so drugi ljudje v stanju, potem je v interesu države, da baš te ljudi podpira, ki izdelujejo bolj dragocene predmete, a ne da bi onemogočevala in ovirala njih delo.

Da bi se ta industrija razširila, kakor tudi, da bi se ji omogočil obstoj, bi bilo treba rezervirati v dr-

žavnih prostorih v Vučijaku in Murtenici gofovo količino gozdov za njihovo stalno uporabo ter jim dovoliti sekanje proti nizki pristojbini, kakor se to dovoljuje žagarjem. V vseh državah, kjer obstoja taka industrija, se jo na vse strani pročuje in favorizira; pri nas pa je prišlo do tega, da se jo enostavno duši, ne da bi se ji dalo surovino za predelavo na razpolago iz gozdov, kjer gnije na tisoče debel. Izdelovalci so se proti tej prepovedi pritožili na narodno skupščino, pa jim ni ničesar pomagalo.

Kadar obstoja v kakem kraju lišna industrija v takem številu, je to dokaz, da v teh krajih poljedelstvo in živinoreja ništa v stanju prehraniti prebivalstva, kakor tudi da so spretni in dobre delovne moči na razpolago, ki so zmožne vršiti tako izdelavo. To pa obenem pomeni, da so ti kraji zreli za industrijo. Ako se je mogla industrija sama po sebi razviti, potem bi morala tudi država ukreniti vse potrebno, da se ta industrija vzdrži in modernizira. Zato bi bilo najbolje, da v Rožanstvu osnuje obrtni muzej za lesne izdelke, ki bi se jih še lahko tam izdelovalo. Ta muzej naj bi bil zvezan s šolo, kjer bi se mladina kakor tudi odrasli učili izdelave novih, dosedaj neizdelovanih predmetov, kakor tudi luženja, polifiranja in slikanja lesa. V prvem času bi morale šole posredovati tudi prodajo teh novo izdelanih predmetov. Na primer peštre omare za ženitovanjsko opremo se izdelujejo z rezili in barvajo s prstenimi barvami, zato niso tako okusno izdelane, kakor so slikane beograjske omare. Ako bi se ljudje priučili, da bi delali tudi z drugimi barvami in da bi delali po vzorcih, dosegli bi lahko boljše cene, medtem, ko bi jih to ne stalo mnogo več truda kot dosedaj.

Novi izdelki, ki bi se po mojem mnenju lahko udomačili, bi bili: peresniki in škatlje za peresa ter svinčnike za šolsko mladino iz strugane surove bukovine, okrašene s prekopiranimi slikami, dalje dečje škatljice iz mehkega lesa izdobljene ali iz deščic sestavljene ter barvane in slikane, odnosno prevlečene z barvanim papirjem, otroški vozički za lučke, posode za pripravo močnatih jedi, kladiva za tolčenje mesa, deske za kuhinjsko potrebo, male omarice za začimbe, deske za pranje perila, pine, mešalniki za jajca, koščički, sodčki za sol in poper, računski stroji, skledniki in efažerke, otroške puške ter škatljice za razno uporabo, za šivalne potrebe, obroči za igranje, vile, kosišča in lopate, držaji za ščetke, okvirji, posode, razni križi, otroške domine, igralne kocke za zidanje, bičevniki, podloge za posode na mizah, pipe, podobne, okrogle posodice za pomade, škatljice za ličilo in kolomaz, otroške igrače, zajemalke, kadi, leseno obuvel, zobotrebce, obode za sita, hrastove škatlje, posode za vzorce olja, vina in žganja itd.

Iz naših organizacij.

Poučen izlet v Mehanično vrvarno, ferilnico in predilnico lanu in konoplje Anton Sinkovec d. d. v Grosupljem je priredilo Slov. trg. društvo »Mercur« preteklo nedeljo. 120 izletnikov, članov in prijateljev društva, si je pod strokovnim vodstvom g. Sinkovca ogledalo vse naprave tega podjetja, ki obstoji že od leta 1884 in je imelo prvotno svoj sedež v Kranju, kjer se nahaja sedaj le še vrvarna. Ze pred vojno se je takratna tvrdka, vsled dobre kakovosti blaga in solidnega kupčevanja povzpela na prvo mesto v Sloveniji, po vojni pa je sedanji vodja ustanovil poleg vrvarne v Kranju še novo velikopotezno podjetje v Grosupljem, t. j. ferilnico in predilnico in tovarno motvoza. Baš pred kratkim se je podjetje osnovovalo v delniško družbo, da na ta način tem lažje zadosti potrebam vedno večjega obrata. — Podjetje je opremljeno z modernimi stroji ter izdeluje in dobavlja pod vodstvom predsednika družbe g. Sinkovca, ki je svoje strokovno znanje v inozemstvu izpopolnil, pre-

divo iz lanu in konoplje, prejo za platno in domače platno, kakor tudi vse vrste vrvarskih izdelkov od najfinejšega motvoza do debelih transmisjskih in la-dijskih vrvi. Izdelujejo se tudi pasovi (gurte) in mreže v poljubnih dimenzijah. — Po zanimivem ogledu celega podjetja, ki slove danes vsled dobrih izdelkov daleč naokoli in je na prvem mestu v naši domovini, znano pa je tudi v inozemstvu po prvovrstnem izdelanem lanu in vsled svojih solidnih vrvarskih proizvodov, je podjetje povabilo vse izletnike na malo južino. Uživajoč gostoljubnost podjetja, med prepevanjem društvenega pevskega zbora in ob zvokih godbe, so se navzoči živo pomenkovali o utisih, zadobljenih pravkar v tovarni. — Imenom društva »Mercur« se je zahvalil podjetju in v prvi vrsti g. predsedniku Sinkovcu g. Kavčič, povdarjajoč, da je vodstvo pokazalo obilo smisla in razumevanja za naš poučni izlet, kar znači, da se vsekakor zaveda namena in pomena takih izletov, ki naj širijo obzorje udeležnikov, istočasno pa tudi pogloblje zveze naših kupčijskih krogov. S pozivom, da podpiramo v prvi vrsti našo domačo industrijo ter pokažemo na ta način, da vemo ceniti delo naših industrijskih pionirjev, je govornik zaključil, na kar so posetniki odšli, da prebijejo čas do odhoda vlaka v medsebojni zabavi in staroznani gostilni pri Rusu, ob kateri priliki je društveni zbor v polni meri vršil svojo dolžnost.

ITO Vsi kadilci najrajši uporabljajo paslo za čiščenje zob.

Trgovina.

Kaj smejo prodajati trafikanti? Na neko vprašanje je kakor izvemo, odgovorila tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica, da so trafikanti upravičeni prodajati le tobačne izdelke, t. j. tobak, cigarete, cigare ter kvečjemu še kadijske potrebščine, kakor cigaretno papirčke, stročnice, vžigalice in ustnike. Prodaja teh predmetov se je že popolnoma udomačila. Seveda se poleg teh predmetov prodajajo po trafikah tudi kolkli, znamke, dopisnice in podobno. Za druge vrste blaga si mora trafikant preskrbeti poseben obrtni list, n. pr. za trgovino z galanterijskim blagom in drobnino, s papirjem itd. Gremij trgovcev v Mariboru, ki se je o stvari tudi izjavil, zahteva, da se trafikantom ne daje trgovskih obrtnih listov, ker predpisi o zapiranju in odpiranju trafik niso v skladu z delovnim časom v trgovskih obratih in se trgovci vedno priložujejo, da prodajajo trafikanti razno blago ob nedeljah in po večernih urah, ko so trgovine že zaprte.

Živinski polni listi morajo biti potrjeni od vojaške oblasti. Ministrstvo notranji del je izdalo naredbo, po kateri morajo biti živinski polni listi potrjeni od vojaške oblasti. Ta naredba velja za konje, vole in drugo vprežno živino. V slučaju, da polni listi ne bodo imeli potrdila vojaške oblasti, smejo oblasti živino kupcu odvzeti kot na sumljiv način pridobljeno.

Novi Sad, skladišče za češko trgovino. Po poročilu zagrebškega »Morgen-a« je na novosadski konferenci naših in čehoslovaških trgovcev dne 6. t. m. podal predsednik praškega sejma Žiška zelo zanimivo izjavo. Obiljubljen je, da bodo čehoslovaški trgovci ustvarili v Jugoslaviji nove trgovske zveze in da naj bi novosadsko blagovno skladišče posredovalo bodoči medsebojni trgovski promet. Po Donavi se bo češko blago dovažalo in vskladiščalo v Novem Sadu, tako da bodo mogli imeti ondi jugoslovanski trgovci izbiro.

Francoski zakon glede navedbe vpisov v Irgovski register. Francoski zakon z dne 1. junija t. l., razglašen v »Journal Officiel« od 5. junija 1923, določa, da morajo vsi francoski ali inozemski trgovci in vse domače in inozemske trgovske družbe na računih, na pisemskih papirjih, na naročilnih listih, cenikih, prospektih in anoncah navesti dobesedni prepis vpisa v Irgovski register. Zakon z dne 1. junija t. l. določa izrecno, da se nanaša ta dolžnost na tvrdke, ki so navedene v zakonu z dne 18. marca 1919. Predmetni člen zakona pa določa: V register se morajo vpisati one francoske ali inozemske tvrdke, katere imajo v Franciji svoj sedež,

svojo filijalo ali agenturo, nadalje one francoske ali inozemske trgovske družbe, ki imajo v Franciji filijalo ali agenturo. Iz teh določil izhaja tedaj, da inozemske tvrdke, ki nimajo v Franciji filijal, a so v trgovinskih slikih s Francijo, niso podvržene predmetnemu francoskemu zakonu o obveznosti navedbe vpisov v trgovski register.

Avstrijska zunanja trgovina. V prvih osmih mesecih letošnjega leta je znašal avstrijski uvoz 956 milijonov, izvoz pa 593 milijonov zlatih kron, tako da znaša pasivum 363 milijonov.

Zahtevajte povsod našo domačo
Kolinsko cikorijo
izvrsten pridatek za kavo.

Industrija.

Osvoboditev industrijskih podjetij od dajanja priprege in revkizicije prevoznih sredstev za vojaško službo. Po čl. 233. ločka 3. zakona o ustrojstvu vojske ima ministrstvo vojne in mornarice s posebnim pravilnikom v sporazumu s pristojnimi ministri določiti, kakšna industrijska podjetja se imajo oprostiti od dajatev živine in vozil za mirodobno službo in za slučaj vojne. Ministrstvo trgovine in industrije je v svojo sestavo predlogov za la pravilnik pozvalo trgovsko in obrtniška zbornica v Ljubljani, da predloži seznam podjetij, ki bi prišli za oprostitve v poštev. Ker je zbornica v to svrhu določena zelo kratek rok, pozivlja trgovska in obrtniška zbornica vsa industrijska podjetja, ki reflektirajo na to ugodnost, da ji nemudoma najavijo število vprežne živine po posameznih vrstah, dalje število in vrsto vozil in drugih prevoznih sredstev, ki bi prišla za vojaško službo v poštev s podrobno in konkretno utemeljenim predlogom koliko bi jih bilo treba oprostiti od vojaške službe. Obenem naj podjetja navedejo ali in v koliko so uživala tozadevne ugodnosti že med svetovno vojno.

Denarstvo.

Hosse deviz v Varšavi. Tudi poljska marka drvi v razvrednotenje, dasi finančni minister napenja vse sile, da njeno konstantno padanje ustavi. Še pred kratkim je noliral uradno dolar 250 žicoč polj. mark, 6. oktobra pa že čez pol milijona, v zunanjem prometu celo en milijon. Poljski trgovci so imeli pravkar veliko zborovanje v Varšavi in razpravljali o načinu dobave lujih valov, ker so v veliki sliski radi plačila inozemskih obveznosti. Ako se ne posreči stabilizacija poljske marke, bo prišla poljska trgovina v hudo krizo.

Carina.

Internacionalna akcija za ublažitev carinskih težkoč. 15. oktobra se sestane v Zenevi Gospodarska komisija Društva narodov k mednarodni konferenci glede carinskih formalitet. Konferenci so predloženi številni predlogi, posebno od strani Mednarodne trgovske zbornice. Kakor se čuje, naj bi stopile vse spremembe v okviru carinskih formalitet v veljavo šele potem, ko so bile razglašene, to pa zato, da morejo biti zainteresirani krogi pravočasno in nedvoumno poučeni o njih. Enaka obveznost objave naj bi veljala tudi glede tarifov, tarifnih prepovedi, uvoznih in izvoznih omejitev itd. Tajništvo društva dobi nalogo, da organizira na podlagi teh državnih objav mednarodne informacije. Prepreči naj se, da bi bilo znanje carinskih predpisov monopol posredovalcev. Sicer pa naj bi se uvozne in izvozne omejitve v vseh udeleženi državah po možnosti odpravile. Osebe, ki bi bile oškodovane radi samolasnega izvajanja carinskih, uvoznih in izvoznih predpisov, naj dobe možnost, da pridejo do svoje pravice bodisi po administrativni ali kakšni drugi poti. Če se je s trgovskimi pogodbami uvoz kakšnega blaga kontingental, se mora ukreniti vse potrebno, da kontingent ne postane monopol ene firme ali posameznega koncerna. Nadaljni ukrepi se kažejo splošne veljavnosti kvalitativnih, sestavninskih in zdravstvenih certifikatov izvoznih dežel tudi za dežele uvoza, da ne bi bile potrebne nove zastonjne in drage preiskave in analize. Kar se liče uverenj o izvozu blaga, naj bi se postopanje in formalitete kar naj-

bolj poenostavile in izenačile za vse udeležene države. Carinske formalitete pri pasivnem oplemenjevalnem postopanju, dalje pri uvozu vzorcev in modelov, kakor tudi one glede olajšav za trgovske poštnike naj se končno uredi. Olajšave in formalna carinska postopanja, ki si jih priznajo medsebojno posamezne države, naj se vzajemno razlegnejo na vse v Društvu narodov zastopane države.

Promet.

Priložbe glede zamudnih dostavitev pošiljatev na državni železnici. Na priložbo, ki jo je naslovila trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani na inspektorat državnih železnic glede zadrževanja blagovnih transportov na omrežje inspektorata (ugotovilo se je, da morajo trgovci čakati po osem, deset in še več dni na moko, ki jo dobivajo iz mlina, oddaljenega komaj do 100 km), je inšpektorat obvestil zbornico, da znaša dostavni rok za tovarne pošiljalne moke do razdalje 200 km sicer 15 dni, da pa je v interesu stvari pripravljen prijavljene morebitne zamude zasledovati, ako se mu sporočijo konkretni slučajji in pošljejo zadevni tovarni listi na vpogled. Inšpektorat obljublja, da bo pozval prizadete osebe, ako se bo na podlagi zavedenih listov in zasledovanj ugotovilo neupravičeno zadrževanje pošiljk na kakih postajah, na odgovornost in ukrenil potrebno, da se bo nadaljnji transport pošiljk vršil brez neupravičenega zadrževanja.

Podražena pošna vrednolnica. Od 16. t. m. se zviša prodajna cena listov za odgovor od 4 na 8 Din.

Za vzpostavitev direktne brzajavne in telefonske zveze med Beogradom in Ljubljano. Ker je ljublj. pošna direkcija dela, ki se ličejo vzpostavilve direktne brzajavne in telefonske zveze med Beogradom in Ljubljano, od Ljubljane do Beograda že izvršila, a zagrebška direkcija nadaljnje zgradbe direktne zveze iz Zagreba proti Beogradu vsled pomanjkanja gradbenega materiala ne more izvršiti, je naslovila trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani na ministrstvo pošti in telegrafov vlogo s prošnjo, da blagovoli ministrstvo pospešiti nabavo in nakazanje potrebnega gradbenega materiala gradbenim sekcijam. V predmetni vlogi poudarja trgovska in obrtniška zbornica eminentnost interesa, ki ga ima čimprejšnja dograditev direktne zveze za poslovanje denarnih zavodov, trgovskih tvrdk in industrijskih podjetij, kakor tudi za informativne službe, časopisja in za promet upravnih oblasli. Na to svojo vlogo je ministrstvo odgovorilo zbornici, da je ves gradbeni material za zgradbo direktne telefonske linije Beograd-Ljubljana tudi zagrebški direkciji že dostavljen. Edina ovira, ki je do sedaj zavlačevala to zgradbo, je bila ta, da ministrstvo ni razpolagalo z dovoljno količino bronaste žice. Ker pa je nabavljena žica pred kratkim prispela, so sedaj odstranjene vse ovire in zagrebška direkcija je že pričela z nadaljevanjem prekinjene zgradbe. Kakor je pričakovali, bo zgradba te linije krajem tekočega meseca završena ter ista najdalje do srede novembra puščena v promet. Glede direktne brzajavne zveze pa pripominja ministrstvo v predmetnem dopisu na ljubljansko zbornico, da se brzajavna zveza ne bo mogla po preji oživočiti, dokler ministrstvo ne bo dobilo železne žice in brzajavnih drogov, ki so naročeni na račun reparacij v Nemčiji. Vsled približanja zimske sezone je dvomljivo, da se bo ta zveza mogla izvesti že v teku tega leta. Vsekakor obljublja ministrstvo, da se tudi ta zveza čimpreje vzpostavi.

Pristojbine za mednarodni paketni promet. Iza dne 16. oktobra t. l. se izpremeni razmerje zlatega franka napram dinarju v mednarodnem poštnem paketnem prometu, in sicer tako, da bo 1 frank enakovreden 20 dinarjem. Zato se s tem dnem izpremene tudi mednarodne paketne pristojbine. Za Avstrijo

je dopustna za pakele največja teža 5, 10, 15 in 20 kg in najvišja vrednost 1000 frankov. Težna pristojbina znaša 35, 51, 67 in 83 Din, vrednostna pristojbina pa za vsakih 300 frankov = 6000 Din 3 Din. Pošiljki je priklopiti dvoje carinskih napovedi. — Za Češkoslovaško je dopustna največja teža 1, 5, 10, 15 in 20 kg in najvišja vrednost 1000 frankov. Težna pristojbina znaša za pakele, ki se odpravljajo preko Maribora, 31, 35, 59, 87 in 113 Din, vrednostna pristojbina pa kakor za pakele, namenjene v Avstrijo. Pošiljki je priklopiti troje carinskih napovedi. — Za Italijo znaša dopustna največja teža 5 kg in najvišja vrednost 1000 frankov. Težna pristojbina znaša 40 Din, vrednostna pristojbina pa kakor za pakele, namenjene v Avstrijo. Pošiljki je priklopiti dvoje carinskih napovedi. — Islo velja tudi za pakele, namenjene na Bulgarsko z razliko, da znaša težna pristojbina le 35 dinarjev.

Prometne zveze z Ameriko. Tvrdka »Cosulich« Trst naznanja, da odplujejo lekom prihodnjih mesecev v Ameriko sledeči parniki: V New-York: »Presidente Wilson« dne 3. novembra, »Columbia« dne 20. novembra, »Martha Washington« dne 4. decembra, »Presidente Wilson« dne 22. decembra. V Philadelphia: »Teresa« koncem oktobra, V Buenos Aires: »Federica« dne 20. oktobra, »Atlanta« dne 30. oktobra, »Emilia« sredi novembra, »Francesca« dne 8. decembra, »Belvedere« dne 18. decembra. Tvrdka opozarja na izvanredno ugodno lego Trsta pred vsemi drugimi severnimi lukami v železniškotarifnem oziru. V splošnem se lahko reče, da znašajo ugodnosti za tovore pri pošiljanju preko Trsta napram Hamburgu, n. pr. za dunajski rajon, povprečno 60 do 100 šilingov in za praški rajon povprečno 30 do 60 šilingov za 100 kilogramov.

Izvoz in uvoz.

Češkoslovaški uvoz lesa v l. 1919 — 1923. Češkoslovaška je izvozila v l. 1919 42.167 vagonov lesa, v l. 1920 85.150 do 827 vagonov, v l. 1921 140.067 vagonov, v l. 1922 231.497 vagonov in v prvi polovici l. 1923 187.034 vagonov. Od izvoza v l. 1923 odpade najvišji delež na izvoz v Nemčijo, namreč 144.483 vagonov. V našo državo se je v istem času izvozilo 234 vagonov, v Italijo 305 vagonov, na Madžarsko 19.360 vagonov, v Avstrijo 3351 vagonov, na Rumunsko 70 vagonov in v Švico 8601 vagonov. V našo državo l. 1923 uvoženi les je bil večinoma neobdelan, uvozilo se je namreč 194 vagonov neobdelanega in le 40 vagonov rezanega lesa.

Automat THE REX CO., LJUBLJANA.

Književnost.

Problemi naše državne ureditve in Slovenci. V knjigarni Vilka Weixla v Mariboru je izšla pod zgorajšnjim naslovom zanimiva knjižica ravnatelja dr. Pavla Strmška. Na 55 straneh obdelava aktualno snov, katere vsebino povedo že naslovi posameznih poglavij: »Nekoliko zgodovinskega pregleda«, »Dokumenti našega osvobođenja«, »Amputacija in federalizem«, minimalni in maksimalni program«, »Eden ali trije narodi« in »Obe možnosti bodočega razvoja«. Poljudno, jasno pa kratko nam pisatelj podaje politično zgodovino Jugoslovanov do prevrata, opisuje delovanje jugoslovan, prvakov in srbskih državnikov za ustvaritev države Srbov, Hrvatov in Slovencev med vojno in navaja sklep skupščine v Podgorici, adreso odposlancev Narodnega večja in odgovor regenta Aleksandra, ki so ustvarili pravni temelj naši sedanji državi. Z ostró kritiko, ki je prožela globoke ljubezni do naroda in države, osvetljuje nesmiselnost, brezcilnost in veliko škodljivost sedanjih državnopravnih in strankarskih bojev. Svoje delo zaključuje z izrazom lrdnega, zavesnega prepričanja v bodočnost Jugoslavije in s popolnoma pravilno ugotovitvijo, da bo za to padla odločitev ne na političnem, temveč na gospodarskem polju. Knjižico, ki na tako ozkem prostoru toliko pove, vsem gospodarskim, posebno pa trgovskim krogom najtopleje priporočamo.

Razno.

Socijalnopolitični svetovni kongres se vrši drugo leto v Pragi. Sklicuje ga Mednarodno društvo za zakonito varstvo delavstva.

Nov gospodarski program Rumunije. Glasom bukareških časopisnih vesti, namerava poslaviti rumunska vlada nov gospodarski program. Ta bo med drugim vseboval olajšave onih ukrepov, ki ovirajo dotok inozemskega kapitala, dalje razvoj in izzob rumunskih petrolejskih vrelcev in uvrednotenje odnosno porazdelitev petrolejskih produktov na monopolni način.

Sladkorni boni v Poljski. Zveza poljskih sladkornih industrijcev se je obrnila na finančnega ministra s prošnjo za dovoljenje, da sme izdali sladkorne bone. Ta korak motivira s tem, da bo treba v najbližji bodočnosti izplačati producentom sladkorne repe vsoto, ki bo znašala toliko kot celokupen obtok bankovcev, t. j. 9000 milijard. Da se denarni trg nekoliko razbremeni, predlaga zato sladkorna industrija emisijo sladkornih bonov, ki naj bi predstavljali tilre stabilne vrednosti.

Uvoz luksuznih predmetov v Bolgarijo. Prepoved uvoza luksuznih predmetov v Bolgarijo se v kratkem ukine. Na luksuzne predmete se bo pri uvozu pobiral poseben carinski pribitek, ki dosedaj še ni določen.

Najboljši

PREMOG, DRVA IN OGLJE

kupite najceneje pri

Družbi Ilirija, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Državna borza dela. Pri vseh »Državnih borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 1. oktobra do 6. oktobra 1923 dela 223 moških in 103 ženskih delavni moči. Posredovanj se je izvršilo 144. Delodajalci so pa iskali 138 moških in 87 ženskih delavni moči. Promet od 1. januarja do 6. oktobra 1923. izkazuje 37.718 strank in sicer 17.262 delodajalcev in 20.456 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo 11.251. — **Dela iščejo:** Pri državni borzi dela v Ljubljani: vrtnarji, kamnoseki, steklarji, kovači, stavbeni in strojni ključavničarji, železostругarji, kleparji, zlatarji, mehaniki, elektromonterji, mizarji, kolarji, žagarji, sedlarji, krojači, čevljarji, knjigovezi, peki, mesarji, zidarji, vodovodni inštalater, fiskarski strojniki, strojniki, kurjači, trgovski sodrukniki, ekonom, ekonomski pomočnik, delovodja spiritoznih izdelkov, predelavec za izdelovanje drož, gradbeni risar, risar narod. ornamentike, poslovođa lesne stroke, kontorist-praktikanf, trgovski potnik, skladiščnik, nadzorniki delavcev, solicator, pis. moči, sluge, hišniki, vratarji, čuvaji, vzgojiteljice, trgovske sodrudnice, kontoristkinje, restav. blagajničarka, natakarice, šivilje, hišnice, delavke, gospodinje, vajenci, vajenke itd. Pri državni borzi dela v Mariboru: hlapeci, dekle, gospodinje, viničarji, majarji, ekonom, drvarji, rudarji, vrtnar, kamnoseki, orodni kovači, podkovski kovači, stavbeni in strojni ključavničarji, kolarji, železostругarji, kleparji, mehaniki, urarji, mizarji, kolarji, usnar, sedlarji, tapetnik, krojači, šivilje, čevljarji, brivci, mlinarji, peki, slaščičarji, mesarji, natakarji, natakarice, kuharji, hotel. sobarice, slikarji, dimnikar, skladiščnik, strojniki, trgovski sodrudniki, sodrudnice, kontoristkinje, sluge, tov. delavci, delavke, pom. delavci, delavke, šofer, kočijaži, hišniki, pisar. moči, vzgojiteljice, vajenci, vajenke itd. Pri državni borzi dela v Ptujju: ekonom, gozdar, viničarji, hlapeci, rudarji, lončarji, kovači, ključavničarji, mizarji, kolar, sedlar, čevljarji, krojači, klobučar, knjigovez, mlinar, peki, slaščičarji, mesar, laborant, strojniki, kurjači, vratar, trgovski sodrudnik, skladiščnik, dninar voznik, paradni kočijaž, pisar. moči, bolniški štrežnik, frizerka, natakarice, prodajalka, sobarica, služkinje, blagajničarke, strojepiske, kontoristkinje, vajenci, vajenke itd. Pri državni borzi dela v Murski Soboti: sluga, delavci. — **V delo se sprejmejo:** Pri državni borzi dela v Ljubljani: rudarji, kolarji, kovinski strugar, strojni ključavničar, elektromonter, pohištvni mizar, mizarji, žagarji (cirkularisti), žagarji za polnojarmentik, žagarji za vodno žago, žagarji (gateristi), žagarji za venecijansko žago, izdelovalci gamaš, čevljarji, čevljarski delovodja, ščefar, klobučar, mlinar, sodavičar, pleskar, zidarji, potnik za kravate, šivilje, postrežnica, služkinje, vajenec itd. Pri državni borzi dela v Mariboru: gospodinja, hlapeci, dekle, viničarji, majarji, drvarji, rudarji, vrtnarji, kovači za orodje, kovač za nože, podkovski kovač, železostругarji, sodarji, ključavničarji za težnice, mizarji, kolarji, lesni strugar, gaterist, čevljarji, mlinarji, zidarji, slikarji, dimnikarji, strehokrovci, gosposki sluga, vajenci, šivilje za perilo, vzgojiteljice, varuške služkinje, kuharice, sobarice, blagajničarka v točilnico, vajenke za šivanje perila. Pri državni borzi dela v Ptujju: pristavi za posestvo, viničarji, hlapeci, rudarji, vrtnarji, lončarji, kovači, kolarji, sodarji, plečarji, sedlarji, jermenar, čevljarji, pek, hlapeci, kmečke dekle, kuharice, gospodinja, sobarica, služkinje, vajenci raznih strok itd. — Pri Državni Borzi Dela v Murski Soboti: krojač, dninarji, služkinje, krojaški vajenec itd.

BUDDHA
AKO PIJES „BUDDHA“ ČAJ
VŽIVAS ŽE NA ZEMLJI RAJI
TRADE MARK

Tržna poročila.

Tedenski pregled žitnega trga. Zagreb, 13. oktobra. Na tržišču je vladalo pretekli teden mrtvilo v vsem prometu. Navzlic, da so bile nekatere cene daleč izpod normalne ponudbe, ni bilo nikakega zaključka. Pomanjkanje gotovine je bilo občutno. Na novosadski blagovni borzi se ni prodal ne en vagon moke. Situacija za poedine vrste blaga je sledeča: moka se je nudila v večjih množinah iz boljših mlinov Bačka ali Banat in to izključno bela moka, kateri je bila cena začetkom tedna 575 Din in je koncem slednjega padla na 560 Din. Pšenica je bila brez prometa in notira okoli 355 pariteta bačka postaja. Producenti nočejo prodajati pri tej ceni, čakajo zvišanja. Iz okolice Požege se je nudila po 354 Din in je kasneje poskočila na 360. Ista kvaliteta se je iskala za Slovenijo, pariteta Ljubljana po 375 Din v teži 78-79 kg za ceno 355 do 360 Din. Zaključka je bilo samo nekaj vagonov. — Koruza je bila malo trgovana. Zdravo blago se je nudilo po 260 do 265 ab baška in 270-275 ab sremska postaja. Povpraševanje je bilo edino za koruzo v štoržih, ki je od 150 poskočila na 160 Din. Tendence koruzi je ostala neizpremenjena, promet neznačen. Oves je v ceni nekoliko popustil, vendar ni bilo

prometa. Rešetlan na slavonskih postajah se je nudil po 237,50, na bosanskih (Banjaluka, Prijedor) 225 do 230. Promet je bil neznačen in to pariteta Zagreb po 260 Din za slavonski oves. — Otrobi so bili zaključeni po 160 pariteta Zagreb in sicer drobni v juženih vrečah. Fižolu je cena nekoliko popustila. Pisani je notiral 450 Din, beli 525, postavno natovorna postaja Podravina ali Medjimurje. Slovenski fižol je mnogo dražji, ker ga Slovenci eksportirajo v Italijo in Francijo, po cenah franko Pariz. Radi dviga dinarja je v skladiščih v Ljubljani in drugih večjih mestih Slovenije ostalo mnogo fižola. Na zagrebški borzi je bil promet v otrobih in pšenici. V glavnem je vladala stagnacija. Kriza je radi neznačnega prometa na vrhuncu.

Dobava, prodaja.

Prodaja skladišča. V pisarni inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1, se bo dne 25. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne po naredbi komandanta dravske divizijske oblasti I. broj 2467 od 25. septembra t. l. vršila ponovna javna usmerna dražba za prodajo skladišča v Einspillerjevi ulici v Mariboru. Pogoji za to dražbo so razvidni vsaki dan med uradnimi urami v pisarni inženirskega

oddelka dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1. Pravico za pogajanja pri tej dražbi ima vsakdo, ki ni izključen iz vdeležb na dražbah. Vsi dražbeniki položijo kavcijo in sicer: Podaniki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 5%, inozemci pa 10% od začelne svote. Kavcijo se mora položiti na blagajni komande dravske divizijske oblasti v vojašnici Vojvoda Mišiča (bivši belgijski vojašnici) na dan pred dražbo in s sprejemim reverzom o položeni kavciji pridejo družabniki na dražbo. Kavcije vseh dražbenikov se bodo zadržale do odobritve dražbe od pristojne vojaške oblasti, kasneje pa samo kavcija onega dražbenika, s katerim bo zaključena pogodba o prodaji. — Iz pisarne inženirskega oddelka dravske divizijske oblasti. — I. br. 2467.

Dobava telegrafskega orodja in inventarja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. oktobra t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave telegrafskega orodja in inventarja.

Prodaja barake »Dunaj« v Mariboru. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, Kongresni trg 1 se bo vršila dne 26. oktobra t. l. ob 11. ure dop. javna usmerna dražba za prodajo barake »Dunaj« v Mariboru.

Prodaja »Dravske kasarne« v Mariboru. V pisarni inženirskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani,

Kongresni trg 1 se bo vršila dne 27. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne javna usmerna dražba za prodajo »Dravske kasarne« v Mariboru.

Dobava sena in slame. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 29. oktobra t. l. ponovna ofertalna licitacija glede dobave 600.000 kg sena in 270.000 kg slame.

Dobava zlatih in platinastih bobin za izdelovanje luksuznih cigaref. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 30. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 8.000 komadov zlatih in 6.000 komadov platinastih bobin za izdelovanje luksuznih cigaref.

Dobava kalum - ferocijanatuma. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. oktobra t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave 1000 kg kaluma-ferocijanatuma.

Dobava lesa za fla. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 27. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave lesa za fla.

Prodaja pepela. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 26. oktobra t. l. ponovna dražba približno 150 vagonov pepela.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Kolodvorska ulica števil. 39.

P. n. občinstvo! Podpisano ravnateljstvo uljudno naznanja, da otvori

v torek, 16. oktobra 1923 KINO-PODJETJE
 novo, najmoderneje **v novo zgrajenem fraktu palače »LJUBLJANSKI DVOR«.**

Podrobne objave, sporedi in začetki predstav so razglašeni na dnevnih letakih. — Za obilni obisk se priporoča velespoštovanjem

Julij Cesar

ravnatelj kino-podjetja »Ljubljanski dvor«.

Izšla je **BLASNIKOVA Velika Pratika**

za prestopno leto 1924, ki ima 366 dni.

»Velika Pratika« je najstarejša pratika, udomačena v vseh slovenskih hišah in rodbinah.

Gg. trgovcem, ki prevzamejo en gros prodajo, so na razpolago prodajni prospekti, katere jim pošlje

Tiskarna J. Blasnik nasledniki v Ljubljani, Breg števil. 12

na njih zahtevo takoj in brezplačno. Pri večjem odjemu znaten popust.

Pristopajte kot član k društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

Koledarje Cenike Izvršuje Okrožnice

Simon Gregorčičeva ul. Telefon 552

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov inozemski premog in koks

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo vporabo, kovaški premog, črni premog in brokele.

N A S L O V :

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Industriji Trgovci oglašajte v »Trgovskem listu«!

J. BALOH

galanterija, drobnarije, papir, pletarski izdelki

Na debelo in drobno

MARIBOR, Grajski trg 3

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Ceniki zastoj in franko. Začasno znižane cene. Kolesa iz prvih tovarov: Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke, raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

TEODOR KORN

LJUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovci, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Naprava strelovodov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škalle) za konzerve.